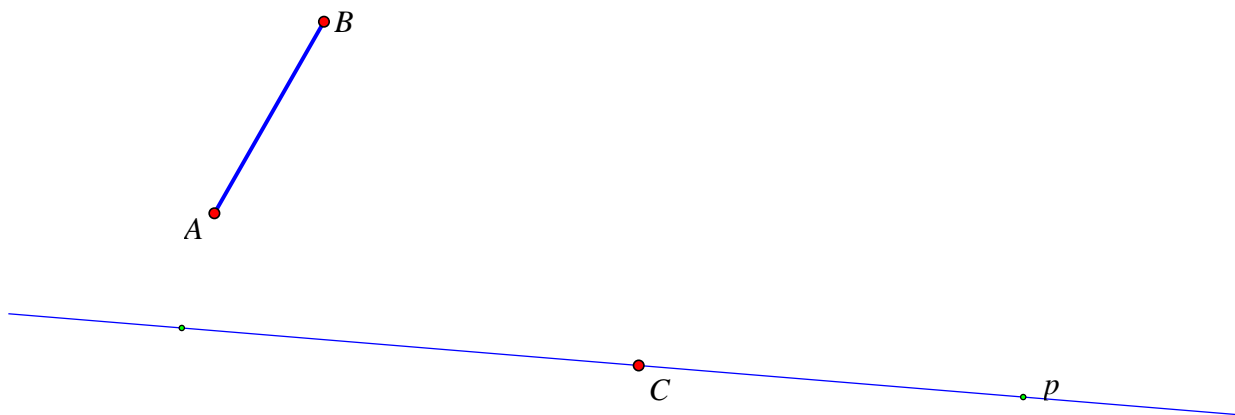

B) Abeceda Sketchpada i konstrukcije elementarnih geometrijskih figura (2. dio)

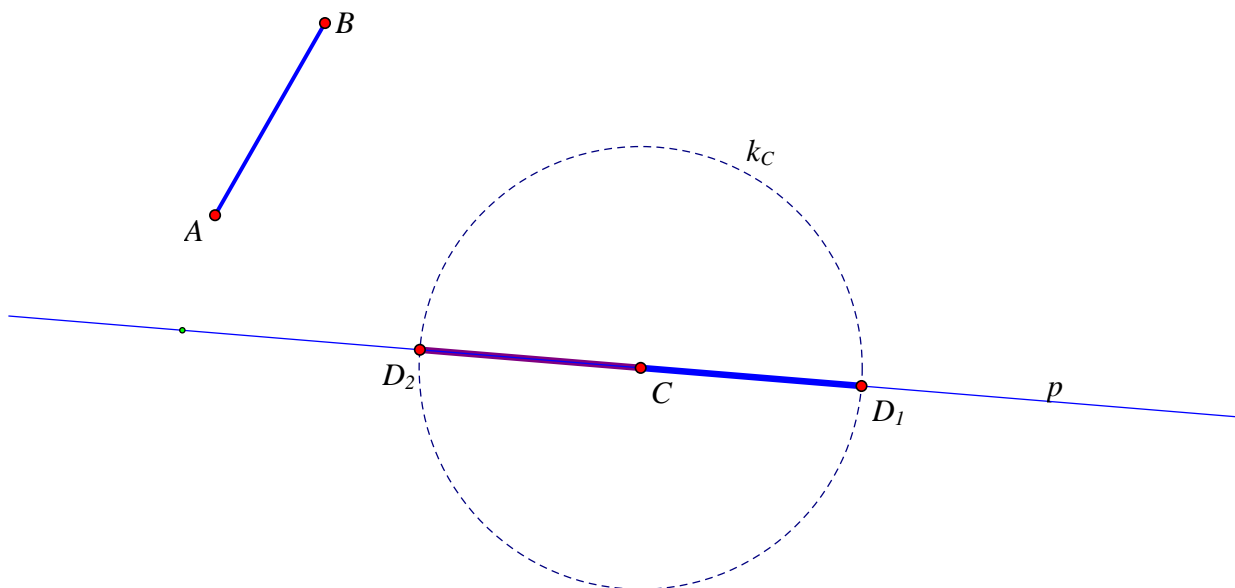
Prenošenje dužine

Zadatak 1. Zadan je pravac p i točka C na pravcu, te dužina $\overline{AB}$. Odredite točku D na pravcu p takvu da vrijedi $|CD|=|AB|$.

Koraci konstrukcije:

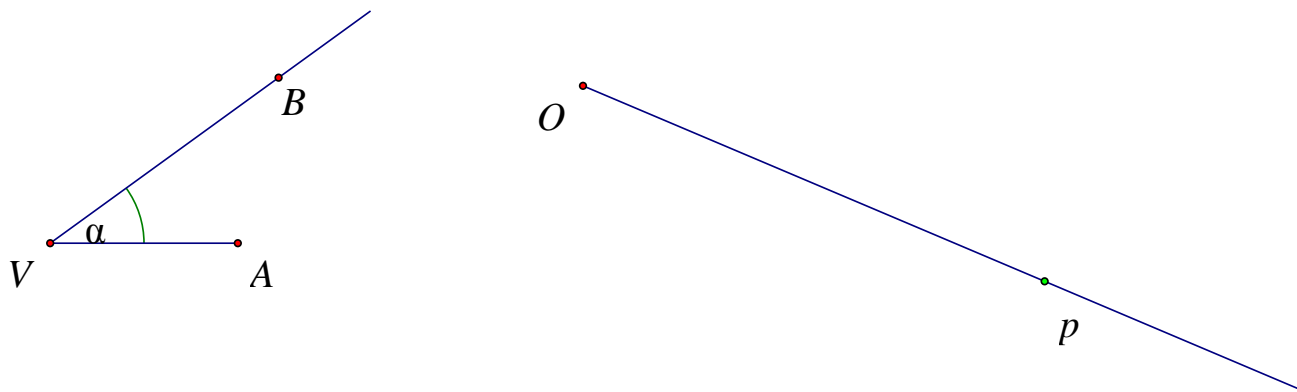
1. Kružnica $k(C, |AB|)$.
2. Točke D_1 i D_2 (presjeci kružnice k_C i pravca p)
3. Dužina $\overline{CD_1}$.
4. Dužina $\overline{CD_2}$.

Prenošenje kuta

Zadatak 2.

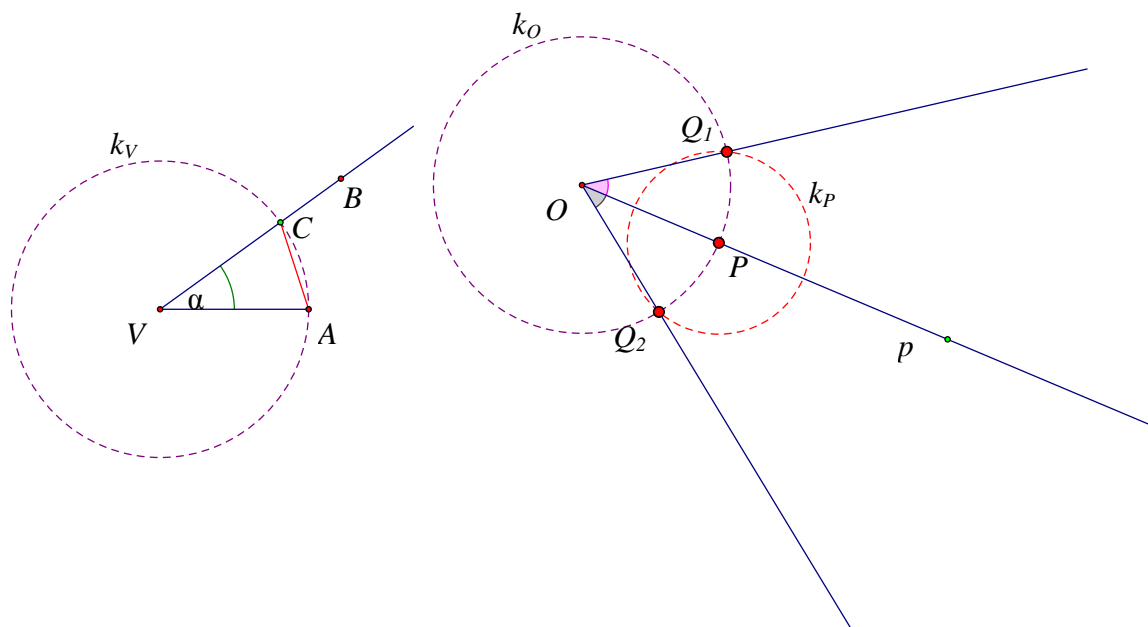
Zadan je kut $\angle AVB$ i polupravac p s početnom točkom O . Konstruirajte kut $\angle POQ$ takav da točka P pripada polupravcu p te vrijedi $|\angle POQ| = |\angle AVB|$.

RJEŠENJE_01 (prenošenjem kuta)

Koraci konstrukcije:

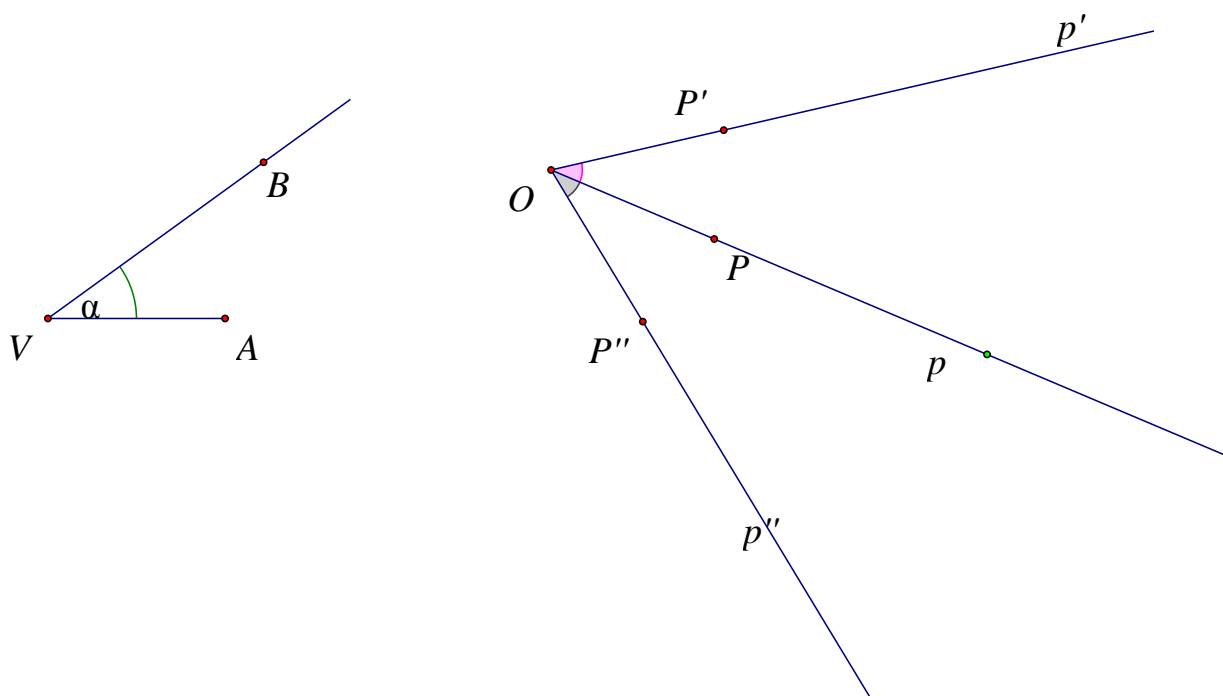
1. Kružnica $k_V(V, |VA|)$ i $k_O(O, |VA|)$.
2. Točka C (presjek kružnice k_V i polupravca VB).
3. Točka P (presjek kružnice k_O i polupravca p).
4. Kružnica $k_P(P, |AC|)$.
5. Točke Q_1 i Q_2 (presjeci kružnica k_O i k_P).
6. Kutovi $\sphericalangle Q_1OP$; $\sphericalangle POQ_2$.

RJEŠENJE_02 (rotacijom)

Koraci konstrukcije:

1. Proizvoljna točka P na polupravcu p .
2. Točka je O središte rotacije.
3. Označite kut $\angle AVB$.
4. Rotacija polupravca p oko središta O za označeni kut (oznažite polupravac).
5. Polupravac p' .
6. Označite kut $\angle BVA$.
7. Rotacija polupravca p oko središta O za označeni kut.
8. Polupravac p'' .

Jednakostranični trokut

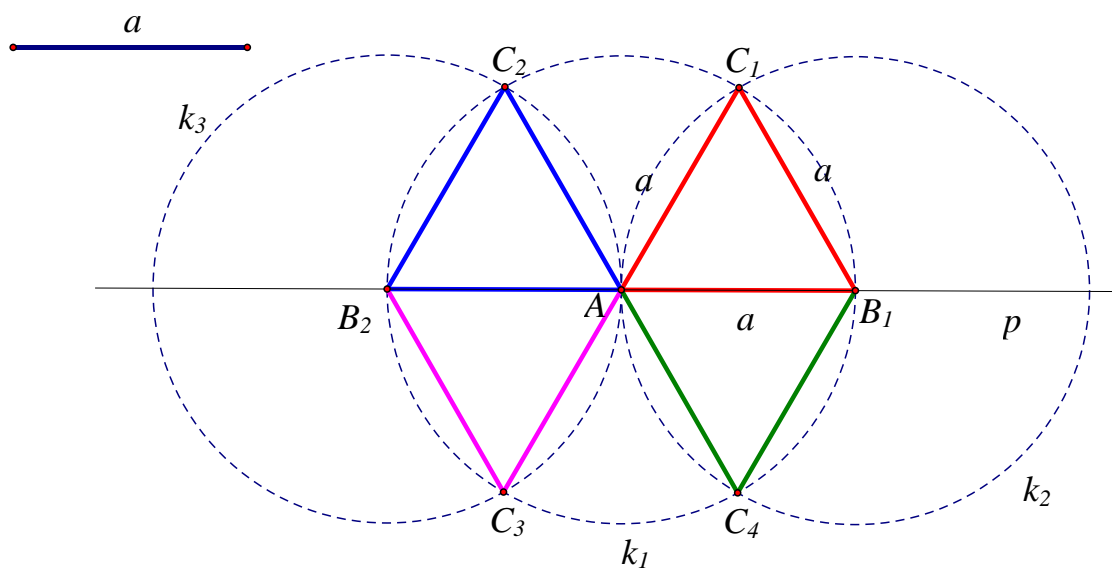
Zadatak 3. Konstruirajte jednakostranični trokut $\triangle ABC$ sa stranicom zadane duljine a .

RJEŠENJE_01 (prenošenjem dužine)

Jednakostraničan trokut možemo konstruirati prenošenjem dužine zadane duljine koristeći činjenicu da su sve stranice trokuta sukladnih duljina.

Koraci konstrukcije:

1. Pravac p .
2. Točka A .
3. Kružnica $k_1(A, a)$.
4. Točke B_1 i B_2 (presjeci kružnice k_1 i pravca p).
5. Kružnice $k_2(B_1, a)$ i $k_3(B_2, a)$.
6. Točke C_1 i C_4 (presjeci kružnica k_1 i k_2).
Točke C_2 i C_3 (presjeci kružnica k_1 i k_3).
7. Trokuti AB_1C_1 , AC_2B_2 , AB_2C_3 i AC_3B_1 .

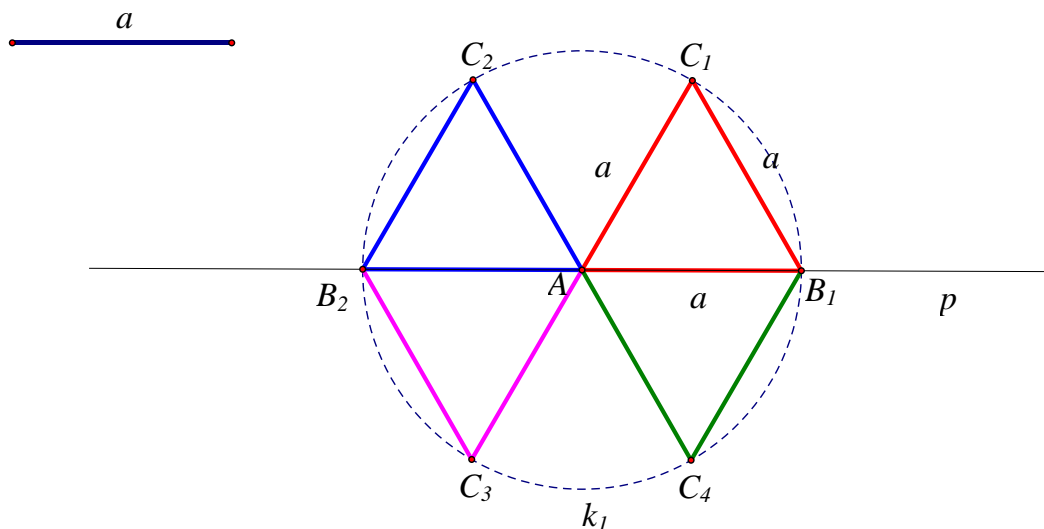

RJEŠENJE_02 (rotacijom)

Jednakostraničan trokut možemo konstruirati rotacijom (svi su kutovi veličine 60°).

Koraci konstrukcije:

1. Pravac p .
2. Točka A .
3. Kružnica $k_1(A, a)$.
4. Točke B_1 i B_2 (presjeci kružnice k_1 i pravca p).
5. Označite točku A kao središte rotacije.
6. Rotacija točke B_1 za 60° u točku C_1 .
7. Trokut AB_1C_1 .
8. Rotacija točke B_2 za -60° u točku C_2 .
9. Trokut AC_2B_2 .
10. Rotacija točke B_2 za 60° u točku C_3 .
11. Trokut AB_2C_3 .
12. Rotacija točke B_1 za -60° u točka C_4 .
13. Trokut AB_1C_4 .

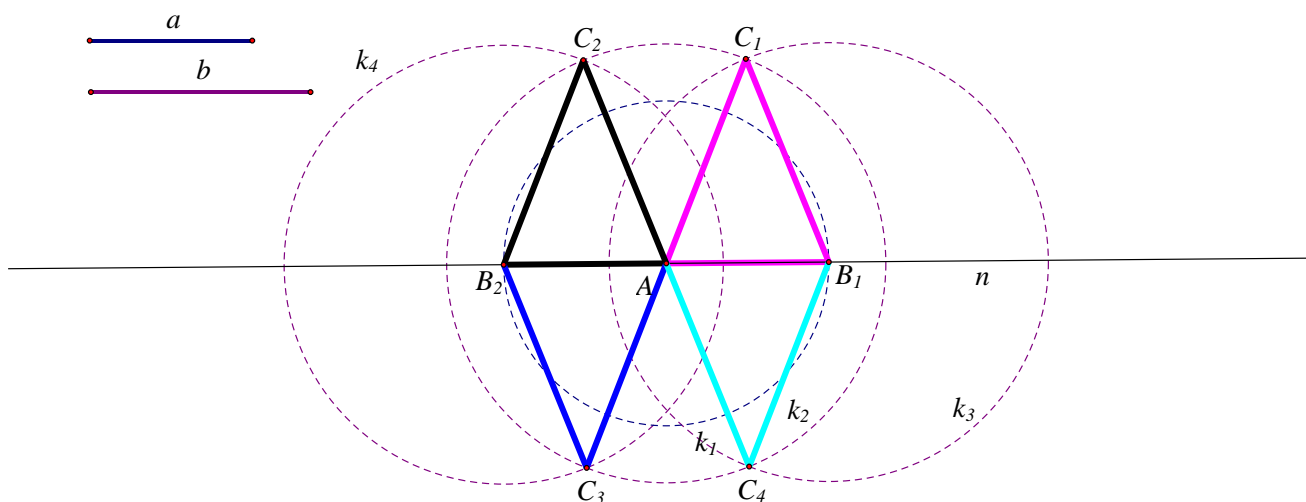

Jednakokrani trokut

Zadatak 4. Konstruirajte jednakokrani trokut $\triangle ABC$ s osnovicom duljine a i krakovima duljine b .

Koraci konstrukcije:

1. Pravac n .
2. Točka A .
3. Kružnica $k_1(A, a)$.
4. Točke B_1 i B_2 (presjeci kružnice k_1 i pravca n).
5. Kružnica $k_2(A, b)$.
6. Kružnica $k_3(B_1, b)$ i $k_4(B_2, b)$.
7. Točke C_1 i C_4 (presjeci kružnica k_2 i k_3).
8. Trokuti AB_1C_1 i AC_4B_1 .
9. Točke C_2 i C_3 (presjeci kružnica k_1 i k_4).
10. Trokuti AC_2B_2 i AB_2C_3 .

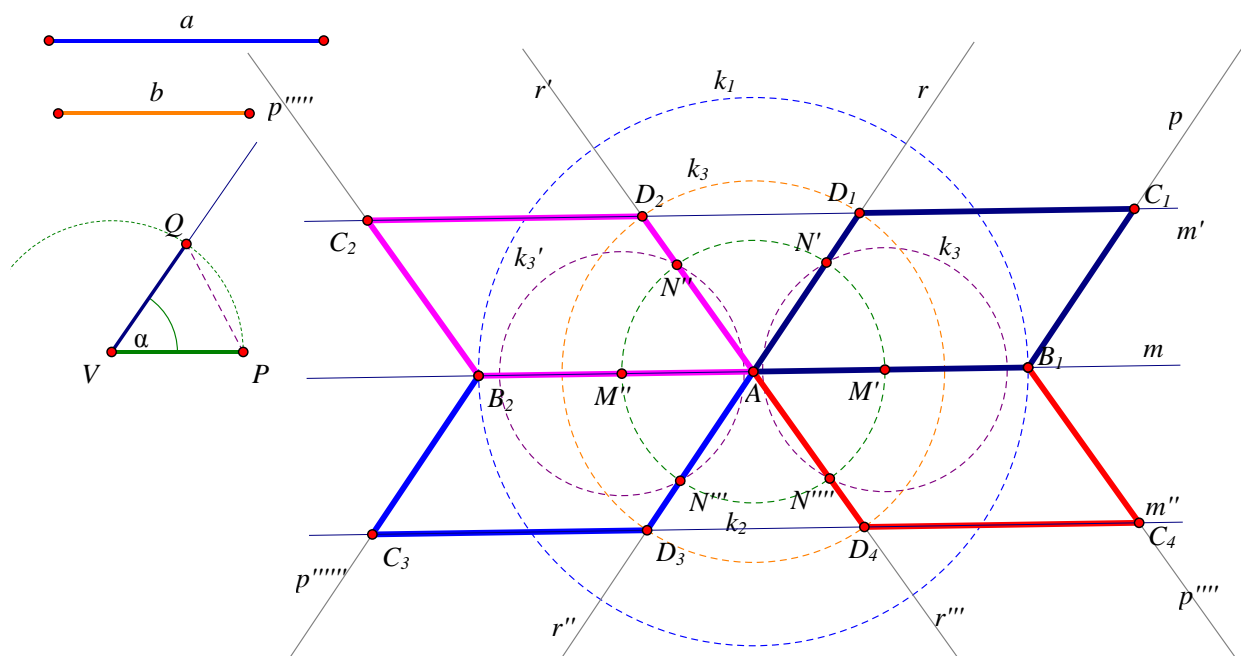
Paralelogram

Zadatak 5. Konstruirajte paralelogram $ABCD$ sa susjednim stranicama duljine a i b koje zatvaraju kut veličine α . Koliko zadatak ima rješenja?

Koraci konstrukcije:

1. Pravac m .
2. Točka A .
3. Kružnica $k_1(A, a)$.
4. Točke B_1 i B_2 (presjek kružnice k_1 i pravca m).
5. Kružnica $k_2(A, |VP|)$.
6. Točke M' i M'' (presjek kružnice k_2 i pravca m).
7. Kružnice $k_3(M', |PQ|)$ i $k'_3(M'', |PQ|)$.
8. Točke N', N'', N''', N'''' (presjeci kružnica k_2 i k_3 ; odnosno k_2 i k'_3).
9. Polupravci $r = \overline{AN'}$; $r' = \overline{AN''}$ ....
10. Kružnica $k_3(A, b)$.
11. Točka D_1 (presjek kružnice k_3 i polupravca r).
12. Pravac m' točkom D_1 paralela s pravcem m .
13. Pravac p točkom B_1 paralela s polupravcem r .
14. Točka C_1 je presjek pravaca m' i p .
15. Paralelogram $AB_1C_1D_1$ je jedno rješenje.

..... **Zadatak ima 4 rješenja.**

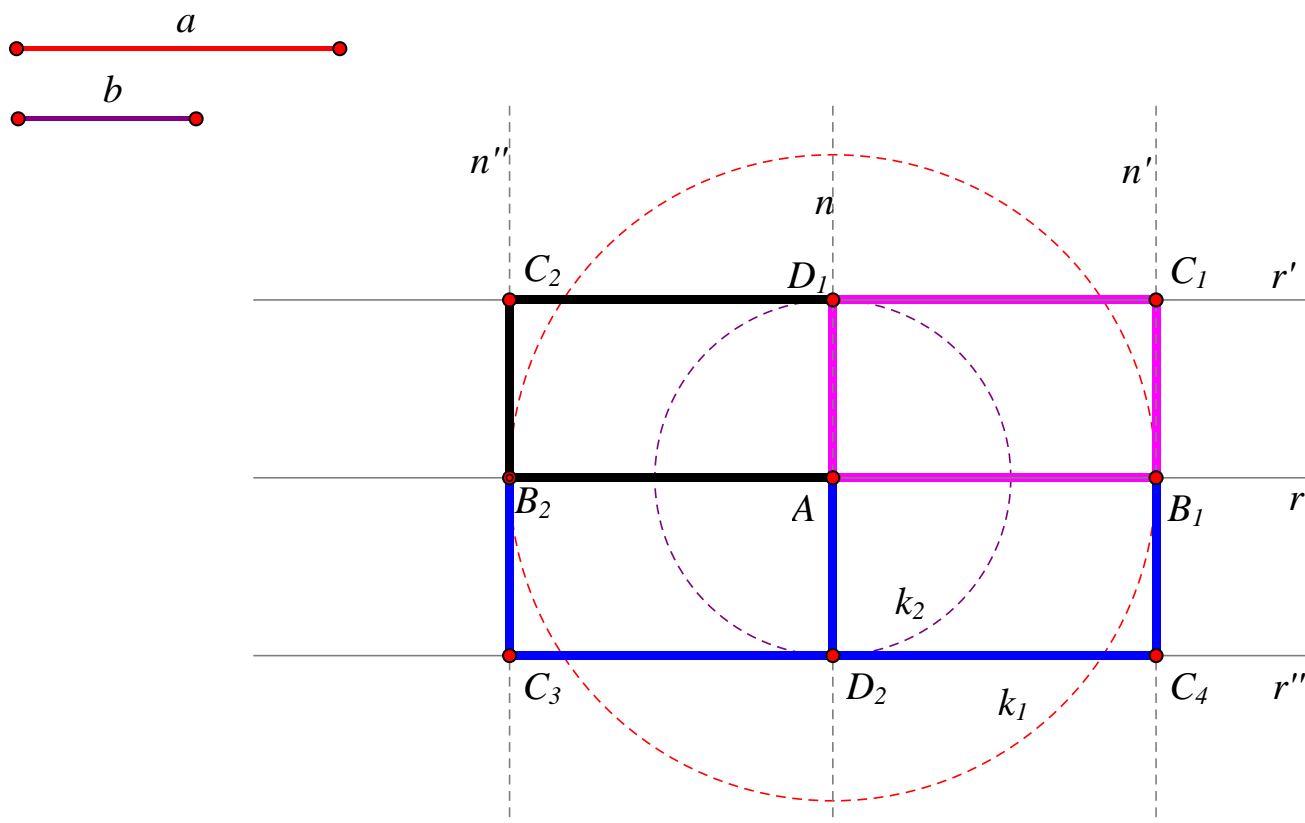
Pravokutnik

Zadatak 6. Konstruirajte pravokutnik $ABCD$ sa susjednim stranicama duljina a i b .

RJEŠENJE_01

Koraci konstrukcije:

1. Pravac r .
2. Točka A .
3. Kružnica $k_1(A, a)$.
4. Točke B_1 i B_2 (presjeci kružnice k_1 i pravca r).
5. Kružnica $k_2(A, b)$.
6. Pravac n (okomica točkom A na pravac r).
7. Točke D_1 i D_2 (presjeci kružnice k_2 i pravca n).
8. Pravci n' i n'' (okomice točkama B_1 i B_2 na pravac r).
9. Pravci r' i r'' (točkama D_1 i D_2 paralele s n).
10. Točka C_1 (presjek pravaca r' i n'').
11. Pravokutnik $AB_1C_1D_1$.
12. Točka C_2 (presjek pravaca r' i n').
13. Pravokutnik $AD_1C_2B_2$.
14. Točka C_3 (presjek pravaca r'' i n').
15. Pravokutnik $AB_2C_3D_2$.
16. Točka C_4 (presjek pravaca r'' i n'').
17. Pravokutnik $AD_2C_4B_1$.

RJEŠENJE_02

Kvadrat je moguće nacrtati/ konstruirati primjenom naredbi iz izbornika *Transformacije*.

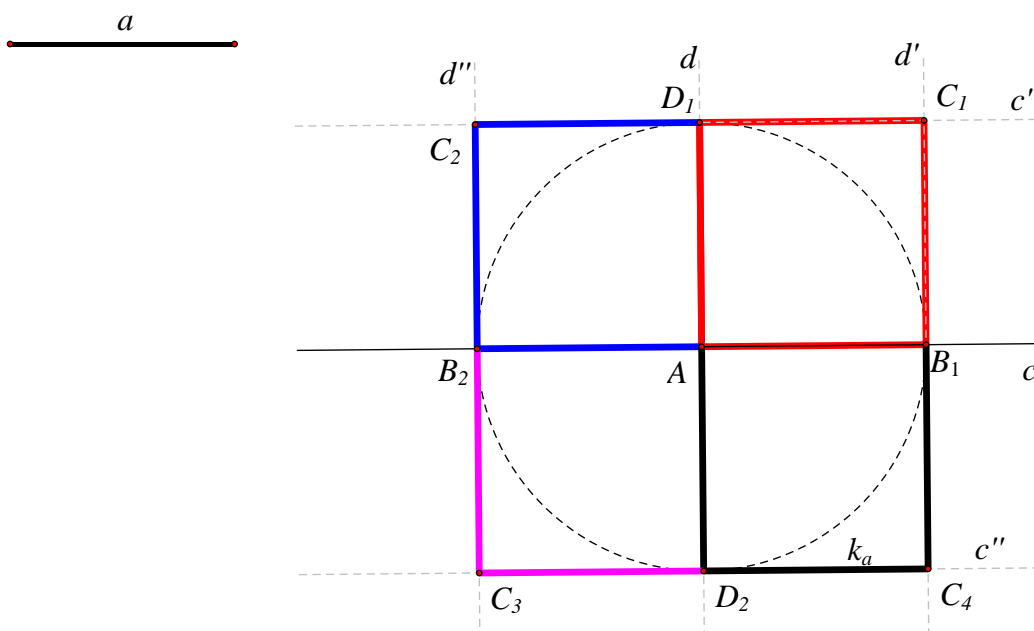
Kvadrat

Zadatak 7. Konstruirajte kvadrat $ABCD$ sa stranicama duljine a .

RJEŠENJE_01

Koraci konstrukcije:

1. Pravac c .
2. Točka A .
3. Kružnica $k_a(A, a)$.
4. Točke B_1 i B_2 (presjeci kružnice k_a i pravca c).
5. Pravac d (okomica na c točkom A).
6. Točke D_1 i D_2 (presjeci kružnice k_a i pravca d).
7. Pravci d' i d'' (okomice na pravac c točkama B_1 i B_2).
8. Pravci c' i c'' (paralele s pravcem c točkama D_1 i D_2).
9. Točka C_1 (presjek pravaca c' i d').
10. Kvadrat $AB_1C_1D_1$.
11. Točka C_2 (presjek pravaca c' i d'').
12. Kvadrat $AD_1C_2B_2$.
13. Točka C_3 (presjek pravaca c'' i d'').
14. Kvadrat $AB_2C_3D_2$.
15. Točka C_4 (presjek pravaca c'' i d').
16. Kvadrat $AD_2C_4B_1$.

RJEŠENJE_02

Kvadrat je moguće nacrtati/ konstruirati primjenom naredbi iz izbornika *Transformacije*.

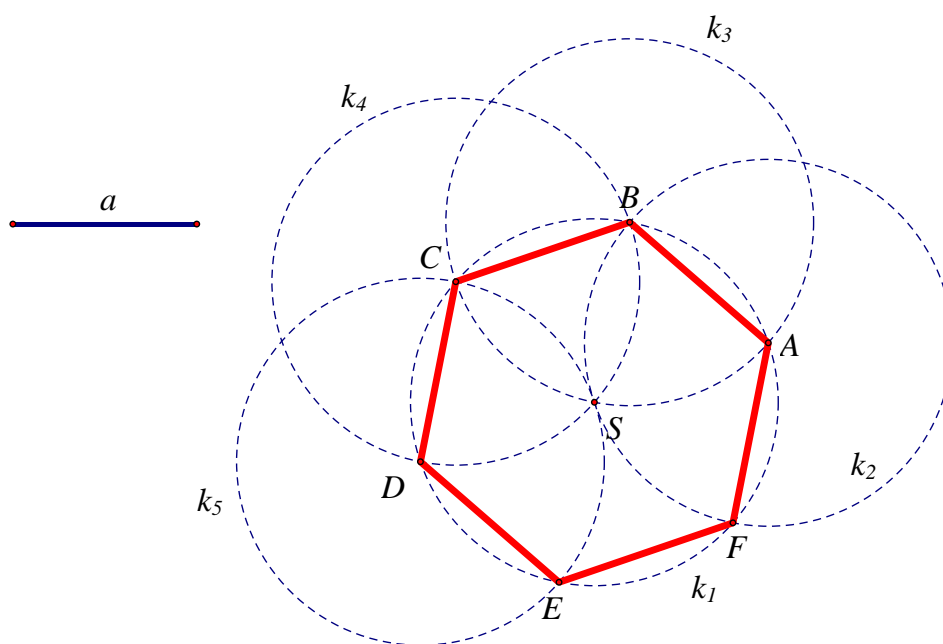
Pravilni šesterokut

Zadatak 8. Konstruirajte pravilni šesterokut $ABCDEF$ sa stranicama duljina a .

RJEŠENJE_01

Koraci konstrukcije:

1. Točka S .
2. Kružnica $k_1(S, a)$.
3. Točka A (proizvoljna točka kružnice k_1).
4. Kružnica $k_2(A, a)$.
5. Točke B i F (presjek kružnica k_1 i k_2).
6. Kružnica $k_3(B, a)$.
7. Točke C i A (presjek kružnica k_1 i k_3).
8. Kružnica $k_4(C, a)$.
9. Točke D i B (presjek kružnica k_1 i k_4).
10. Kružnica $k_5(D, a)$.
11. Točke E i C (presjek kružnica k_1 i k_5).

RJEŠENJE_02

Šesterokut je moguće nacrtati/ konstruirati primjenom naredbi iz izbornika *Transformacije*.

Četiri karakteristične točke trokuta

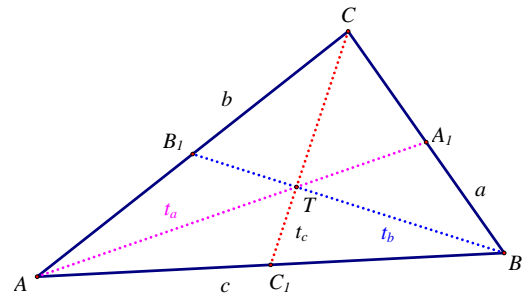
Težište trokuta

Težište trokuta je sjecište njegovih težišnica (dužina koja spaja vrh trokuta s polovištem nasuprotne stranice).

Zadatak 9. Zadan je trokut ABC . Konstruirajte težište T zadanog trokuta.

Koraci konstrukcije:

1. Polovište A_1 stranice a .
2. Polovište B_1 stranice b .
3. Polovište C_1 stranice c .
4. Težišnice $t_a = \overline{AA_1}$; $t_b = \overline{BB_1}$; $t_c = \overline{CC_1}$
5. Težište T (presjek težišnica t_A , t_B i t_C).

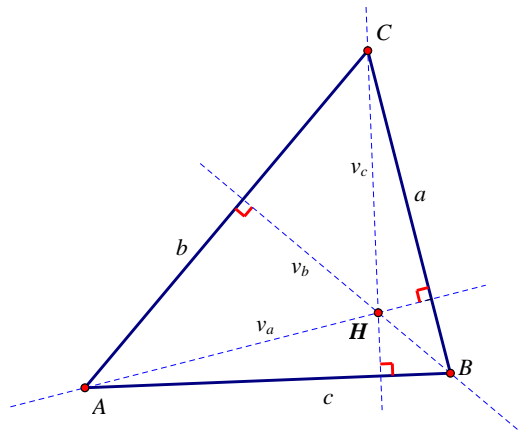
Ortocentar trokuta

Ortocentar trokuta je sjecište pravaca kojima pripadaju visine trokuta (okomice vrhom trokuta na nasuprotnu stranicu).

Zadatak 10. Zadan je trokut ABC . Konstruirajte ortocentar H zadanog trokuta.

Koraci konstrukcije:

1. Vrhom A trokuta ABC okomica v_a na stranicu a .
2. Vrhom B trokuta ABC okomica v_b na stranicu b .
3. Vrhom C trokuta ABC okomica v_c na stranicu c .
4. Ortocentar H (presjek pravaca v_A , v_B i v_C).

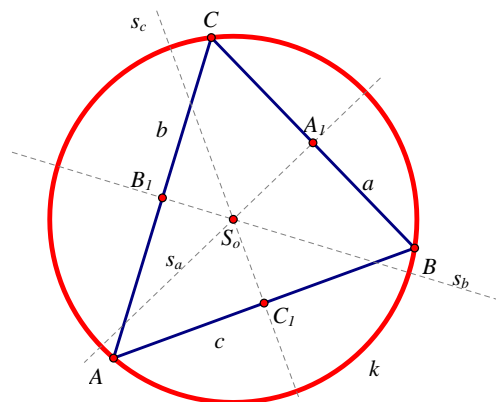
Središte trokutu opisane kružnice

Središte trokutu opisane kružnice je sjecište simetrala njegovih stranica.

Zadatak 11. Zadan je trokut ABC . Konstruirajte opisanu kružnicu zadanom trokutu.

Koraci konstrukcije

1. Polovišta A_1, B_1, C_1 redom stranica a, b, c trokuta ABC .
2. Pravci s_a, s_b, s_c su redom simetrale stranica a, b, c trokuta ABC .
3. Točka S_o (presjek simetrala s_A, s_B i s_C).
4. Kružnica $k(S_o, |S_oA|)$.

Središte trokutu upisane kružnice

Središte trokutu upisane kružnice je sjecište simetrala njegovih unutarnjih kutova.

Zadatak 12. Zadan je trokut ABC . Konstruirajte upisanu kružnicu zadanom trokutu.

Koraci konstrukcije

1. Simetrale kutova $s_\alpha, s_\beta, s_\gamma$ su redom simetrale kutova α, β, γ trokuta ABC .
2. Točka S_u (središte trokutu upisane kružnice).
3. Točkom S_u okomica na neku stranicu trokuta ABC . Primjerice n je okomica na stranicu c trokuta ABC .
4. Točka P (presjek pravca n i stranice c).
5. Kružnica $k(S_u, |S_uP|)$.

